

Programmabegroting 2017

voor beeldvormende raad

naam opsteller: H. Lammers (coördinatie)

telefoonnummer: 399 685

e-mailadres: h.lammers@doetinchem.nl

Te besluiten om:

1. De programmabegroting 2017 vast te stellen, waarmee tevens wordt besloten om:
2. Voor de financiën in de gemeentebegroting te sturen op de volgende uitgangspunten:
 - a. een structureel sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief.
 - b. een weerstandsvermogen met een factor van tenminste 1.
3. De financiële kengetallen te monitoren in de begroting en de jaarstukken in relatie tot het risicomanagement.
4. De kredieten voor vervangingsinvesteringen 2017 vast te stellen tot een totaalbedrag van € 3.117.000.

Context

Samen aan de slag met de Doetinchemse ambities

Met veel genoegen bieden wij u de begroting aan voor het jaar 2017. In de beleidsvisie die we u bij de Voorjaarsnota 2016 presenteerden, hebben wij onze visie uiteengezet. Daar waar wij maatschappelijke meerwaarde en kwaliteit van leven willen verbeteren, hebben wij onze ambities en opgaven geformuleerd. Ambities mogen uiteraard geen papieren tijger worden. In deze begroting ziet u dan ook de inhoudelijke en financiële vertaling van de lijnen die u hebt uitgezet. De transformatie in het sociaal domein en de duurzame economische ontwikkelingen, met daarin met name de uitvoeringsagenda's binnenstad en de uitvoeringsagenda duurzaamheid, beschouwen wij daarin als de belangrijkste inhoudelijke opgaven.

Over de grenzen heen kijken

In onze aanpak laten we de traditionele scheidslijnen tussen de beleidsvelden steeds verder los. Om te komen tot daadwerkelijk goede resultaten is het hard nodig om juist de verbinding te zoeken en integrale oplossingen te vinden. Onze integrale aanpak trekken we door in de financiën; door budgetten te 'ontschotten' zijn we in staat om bij te sturen op knelpunten en onzekerheden en verminderen we onze risico's.

Samenwerken met bewoners, ondernemers, organisaties

Wat in het oog springt bij deze ontwikkelingen is de andere aanpak en werkwijze waarvoor we in deze bestuursperiode nadrukkelijk kozen. Overheidsparticipatie en burgerparticipatie zijn mooie woorden waarmee we doelen op ons streven naar een optimale samenwerking met bewoners, ondernemers en organisaties. Ook zien we dat steeds meer uitvoerende werkzaamheden verricht worden door aanbieders uit het veld of organisatieonderdelen die we als gemeente verzelfstandigd hebben. Dat vergt een andere wijze van samenwerking.

Nieuwe regels van het Rijk

De begroting 2017 wordt sterk beïnvloed door nieuwe begrotings- en verantwoordingsvoorschriften van het Rijk. De informatie bij de programma's in de begroting bevat meer sturingsinformatie dan voorheen. De kosten van de 'overhead' worden volgens nieuwe definities berekend en zijn in een separaat overzicht samengebracht. Ook de rentekosten worden volgens nieuwe regels toegerekend. Ten slotte zijn de budgetten van de programma's verdeeld naar voorgeschreven taakvelden. Al met al biedt deze nieuwe opzet uw raad op termijn meer mogelijkheden om de financiële en maatschappelijke effecten te volgen en zal de onderlinge vergelijkbaarheid met andere gemeenten worden verbeterd. Dit vinden we een goede ontwikkeling.

Focus op risicomanagement

Uw raad hecht veel waarde aan een goede invulling van het risicomanagement. De focus heeft zich daarbij verbreed van financiële risicobeheersing naar een integrale benadering gericht op gedrag en cultuur van bestuur en organisatie. In de nota financieel risicomanagement maken we een analyse van ons weerstandsvermogen: de mate waarin de risico's kunnen worden gedekt door onze reserves. Waar we concluderen dat we een goed weerstandsvermogen hebben, vragen de aspecten gedrag en cultuur een verdere doorontwikkeling van het risicomanagement. Bij dat proces wordt u als raad betrokken. Zie daarvoor de raadsmededeling 'opdracht doorontwikkeling risicomanagement'. Ten slotte ontvangt u een raadsvoorstel over het verstrekken van garanties en leningen. Daarin informeren we u over de risico's bij het verstrekken van garanties en leningen. Ook doen we daarin een voorstel tot verdere inkadering van ons beleid voor het verstrekken van garanties en leningen.

Buha in de programmabegroting

In deze begroting is Buha nog op dezelfde wijze opgenomen als voorgaande jaren. De gevolgen van de verzelfstandiging worden bij het opmaken van deze begroting uitgewerkt. Zodra u erover hebt besloten, wordt de begroting 2017 gewijzigd.

Stevige financiële basis

We constateren dat we als gemeente nog immer een solide financieel vertrekpunt hebben. Onze inhoudelijke opgaven staan ons helder voor ogen. Onze reserves en voorzieningen hebben we nadrukkelijk gekoppeld aan de risicogebieden. Vandaar dat we het jaar 2017 met vertrouwen tegemoet zien.

Beogd effect

De raad stelt de begroting 2017 tijdig vast. Daarmee voldoen we aan wettelijke voorschriften en hebben we beleids- en budgetkaders vastgesteld die in 2017 worden uitgevoerd.

Argumenten

1. Met het vaststellen van de begroting geeft de raad inhoudelijke en financiële kaders aan het college voor de uitvoering in het komende jaar.

Met het vaststellen van de begroting mandateert de raad het college om activiteiten uit te voeren om doelen van de begroting te realiseren binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.

2.1 De raad is verantwoordelijk voor een begroting die structureel en reëel in evenwicht is.

Dit is een wettelijke verplichting. De provincie houdt toezicht op de invulling ervan. Op grond van de bevindingen besluit de provincie over preventief of repressief toezicht op de gemeente. Tot op heden valt onze gemeente altijd onder repressief (=terughoudend) toezicht omdat onze begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dat laatste geldt ook voor de begroting 2017.

2.2 We vinden dat voldoende weerstandsvermogen een belangrijke graadmeter is voor onze financiële gezondheid.

Dit uitgangspunt is expliciet in het coalitieakkoord opgenomen. In de begroting 2017 vertaalt zich dat onder meer in een weerstandsvermogen met een factor van 1,26. Dat wil zeggen dat onze weerstandscapaciteit (reserves en risicobudgetten) groter is dan de gekwantificeerde risico's. Zie daarvoor ook het raadsvoorstel nota financieel risicomanagement dat u gelijktijdig met deze begroting behandelt.

3. De kengetallen hebben nu nog vooral informatieve waarde.

Er zijn geen landelijke normen vastgesteld voor de kengetallen. Ook zijn er nog geen benchmark-vergelijkingen beschikbaar. Daarom hebben de kengetallen nu vooral informatieve waarde.

Wel geven enkele kengetallen een ontwikkeling aan die het bestuur in acht kan nemen bij de besluitvorming. Dat geldt speciaal voor de schuldquote (verhouding schulden / inkomsten) en solvabiliteit (deel van bezittingen dat we met eigen middelen hebben betaald). Daarom zullen voortaan bij raadsvoorstellen met grote investeringen of grote financiële consequenties, de gevolgen voor deze kengetallen worden vermeld. Dit in relatie tot risico's en kansen van het voorstel en de gevolgen ervan voor het weerstandsvermogen. U kunt deze aspecten betrekken in de afwegingen bij de besluitvorming.

4. De vervangingsinvesteringen worden gedaan om de continuïteit van de activiteiten te verzekeren. Jaarlijks zijn investeringen afgeschreven en moeten worden vervangen. Het overzicht met de vervangingsinvesteringen is opgenomen in hoofdstuk 4 Financiële begroting van de begroting 2017.

Kanttekeningen

3.1 *Het Rijk heeft geen normen vastgesteld voor de kengetallen.*

Bij het invoeren van de kengetallen heeft het Rijk gekozen om geen normen voor deze kengetallen te bepalen. Ze laat het aan de raad van de gemeente over of en in hoeverre zelf normen of een gewenste richting worden bepaald. In de komende jaren ontstaat er door benchmarking de mogelijkheid voor gemeenten om zich met elkaar te vergelijken. Die vergelijking geeft een mogelijk referentiekader voor de raad. Ook de provincie Gelderland heeft een kader voor de kengetallen vastgesteld. In de begrotingsbrieven rapporteert ze daarover. De bevindingen hebben geen invloed op het toezicht van de provincie op de gemeentebegroting.

3.2 *De sturing op kengetallen staat soms op gespannen voet met beleidsdoelen.*

Dat geldt speciaal voor de schuldquote en solvabiliteit. Als we fors investeren en leningen verstrekken, heeft dat invloed op beide kengetallen. Het is aan u om op basis van de afwegingen bestuurlijke keuzes te maken.

Financiën

De begroting 2017 heeft een structureel sluitend resultaat voor alle vier jaren 2017-2020. In 2017 en 2018 is er nog een nadelig totaalresultaat dat ten laste van de algemene reserve komt. Dat is hoofdzakelijk het gevolg van de reserveringen voor de herziening van de woningbouwstrategie. Vanaf 2019 hebben we een positief totaalresultaat van de begroting.

Bovendien beschikken we over een goed weerstandsvermogen. Uit de analyse van risico's en de reserves blijkt dat we over een ruim voldoende weerstandscapaciteit beschikken om mogelijke risico's te dekken.

Vervolg

De begroting wordt in 2017 uitgevoerd en dient als kader voor doelen, activiteiten en budgetten.

Bijlagen

Programmabegroting 2017.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

ing. N. van Waart

dr. J.M.E. Traag